

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 0 6 2 7 4 1 1 3

JESENSKI ROK

MEHANIKA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Torek, 5. september 2006

SPLOŠNA MATURA

PODROČJE PREVERJANJA A

A1

Pretvorite podane veličine v zahtevane enote. Pri pretvarjanju naredite izračun.

$$\rho = 300 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \dots\dots\dots \frac{\text{g}}{\text{cm}^3}$$

$$M = 215 \cdot 10^3 \text{ N mm} \dots\dots\dots \text{ N dm}$$

$$P = 7200 \frac{\text{kN mm}}{\text{h}} \dots\dots\dots \text{ kW}$$

$$I = 5230 \cdot 10^6 \text{ cm}^4 \dots\dots\dots \text{ m}^4$$

$$J = 15 \cdot 10^7 \text{ g cm}^2 \dots\dots\dots \text{ kg m}^2$$

Rešitev in navodila za ocenjevanje:

$$\rho = 300 \frac{\text{kg}}{\text{m}^3} = 300 \cdot \frac{10^3 \text{ g}}{(10^2 \text{ cm})^3} = 300 \cdot \frac{10^3 \text{ g}}{10^6 \text{ cm}^3} = 0,3 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$M = 215 \cdot 10^3 \text{ N mm} = 215 \cdot 10^3 \text{ N} \cdot 10^{-2} \text{ dm} = 2150 \text{ N dm} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$P = 7200 \frac{\text{kN mm}}{\text{h}} = 7200 \frac{10^3 \text{ N} \cdot 10^{-3} \text{ m}}{3600 \text{ s}} = 2 \text{ W} = 0,002 \text{ kW} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

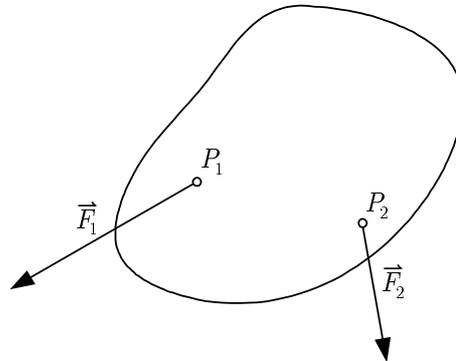
$$I = 5230 \cdot 10^6 \cdot (10^{-2} \text{ m})^4 = 5230 \cdot 10^6 \cdot 10^{-8} \text{ m}^4 = 52,3 \text{ m}^4 \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$J = 15 \cdot 10^7 \text{ g cm}^2 = 15 \cdot 10^7 \cdot 10^{-3} \text{ kg} \cdot (10^{-2} \text{ m})^2 = \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$= 15 \cdot 10^7 \cdot 10^{-3} \cdot 10^{-4} \text{ kg m}^2 = 15 \text{ kg m}^2$$

A2

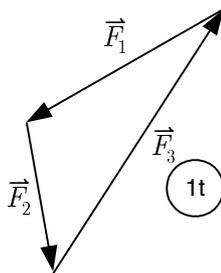
Na togo telo , ki ga kaže risba, delujeta sili $\vec{F}_1$ in $\vec{F}_2$. Sili sta narisani v merilu 100 N/cm.

- a) S pomočjo trikotnika sil ugotovite velikost sile $\vec{F}_3$ tako, da bo narisano telo v ravnotežju.
- b) Na telesu določite točko P_3 , skozi katero mora potekati smernica sile $\vec{F}_3$, in vrišite silo $\vec{F}_3$.

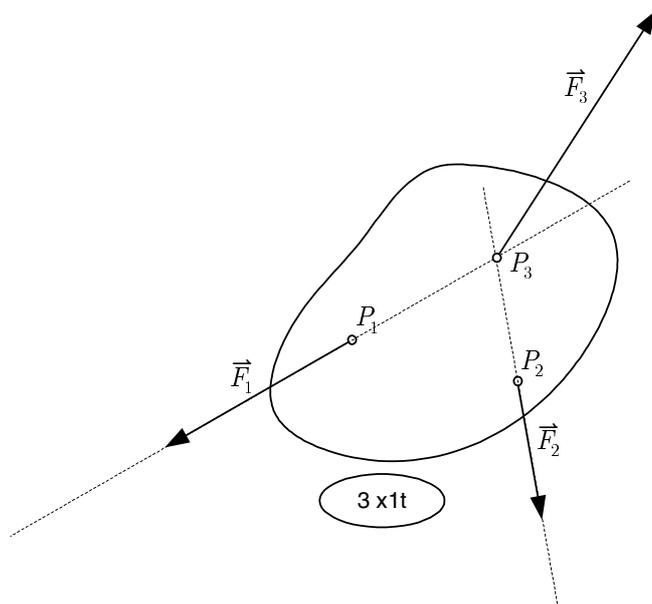
Rešitev in navodila za ocenjevanje:

a)

..... 1 točka

$F_3 = 4,2 \text{ cm} \cdot 100 \frac{\text{N}}{\text{cm}} = 420 \text{ N}$ ..... 1 točka

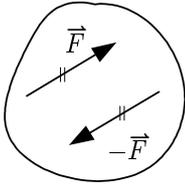
..... 3 x 1 točka

A3

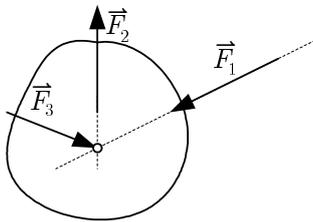
V mehaniki smo spoznali pojme: dvojica sil, ravnotežni par sil, nihajna podpora, vpeta podpora, površinski tlak, sistem sil s skupnim prijemaščem, prečna (strižna) sila, normalna napetost, tangencialna napetost.

Ob narisanih skicah napišite tistih pet izmed ponujenih pojmov, ki jih ponazarjajo skice.

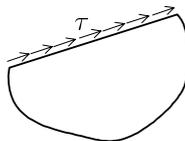
a)

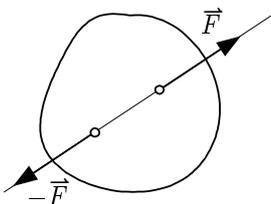
b)

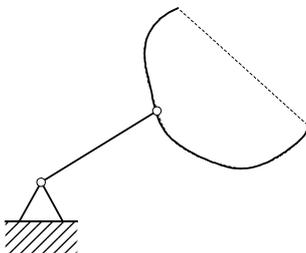
c)

d)

e)

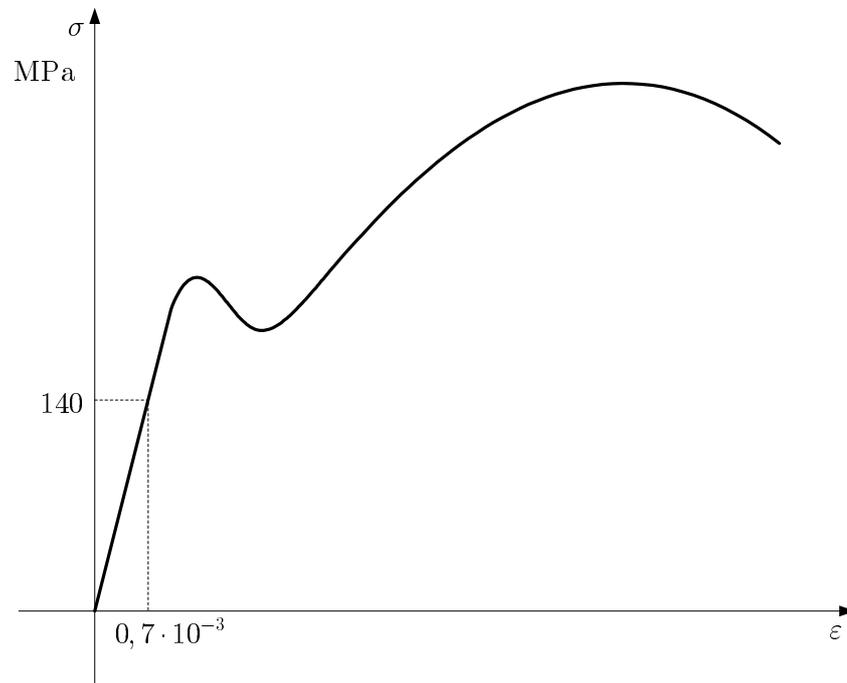

Rešitev in navodila za ocenjevanje

- a) dvojica sil..... 1 točka
 b) sistem sil s skupnim prijemaščem ..... 1 točka
 c) tangencialna napetost..... 1 točka
 d) ravnotežni par sil..... 1 točka
 e) nihajna podpora ..... 1 točka

A4

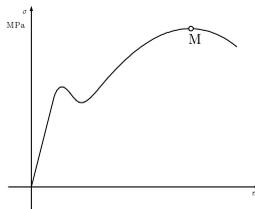
Dan je σ - ε diagram nekega materiala. Diagram je narisano v merilu.

- Napišite enačbo Hookovega zakona.
- Izračunajte modul elastičnosti materiala, za katerega je narisano diagram na skici.
- V diagramu označite s črko M točko, s katero je določena natezna trdnost materiala. Izračunajte natezno trdnost.

Rešitev in navodila za ocenjevanje

- $\sigma = E\varepsilon$ ..... 1 točka
- $E = \frac{\sigma}{\varepsilon} = \frac{140}{0,7 \cdot 10^{-3}} = 2 \cdot 10^5 \text{ MPa}$ ..... (1+1) 2 točki
- Označena točka M v diagramu

..... 1 točka

$$R_{\text{m}} = \frac{7}{2,8} 140 = 350 \text{ MPa} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

A5

Konstruktivski elementi so obremenjeni z različnimi načini obremenitev, na primer: vzvoj, nateg, upogib, strig, tlak.

Za vsako od naštetih obremenitvenih stanj napišite, kakšne vrste napetosti povzročajo v nosilnih prerezih (normalne ali tangencialne):

Vzvoj .....

Nateg .....

Upogib .....

Strig .....

Tlak .....

Rešitev in navodila za ocenjevanje

Vzvoj – tangencialne .....

Nateg – normalne .....

Upogib – normalne .....

Strig – tangencialne .....

Tlak – normalne .....

A6

Dopolnite spodaj navedene trditve:

a) Če na masno točko deluje trikrat večja sila kot na začetku, je pospešek masne točke

.....večji.

b) Na masno točko, ki enakomerno kroži po krožnici (obkrožite pravilno trditev):

A deluje pospešek

B ne deluje pospešek

c) Napišite velikost razmerja med kotnima hitrostma dveh točk na zobniku, če je prva na obodu zobnika, druga pa na polovici polmera zobnika.

$$\frac{\omega_1}{\omega_2} =$$

d) V mehaniki je izkoristek razmerje med:

.....
 .....

e) Da dvignemo maso teže 3 N 4 m visoko v času 2 s,

je potrebna moč.....

pri tem pa je bilo opravljeno delo.....

Rešitev in navodila za ocenjevanje:

a) je pospešek masne točke trikrat večji ..... 1 točka

b) deluje pospešek (obkrožen odgovor A) ..... 1 točka

c) $\frac{\omega_1}{\omega_2} = 1$ ..... 1 točka

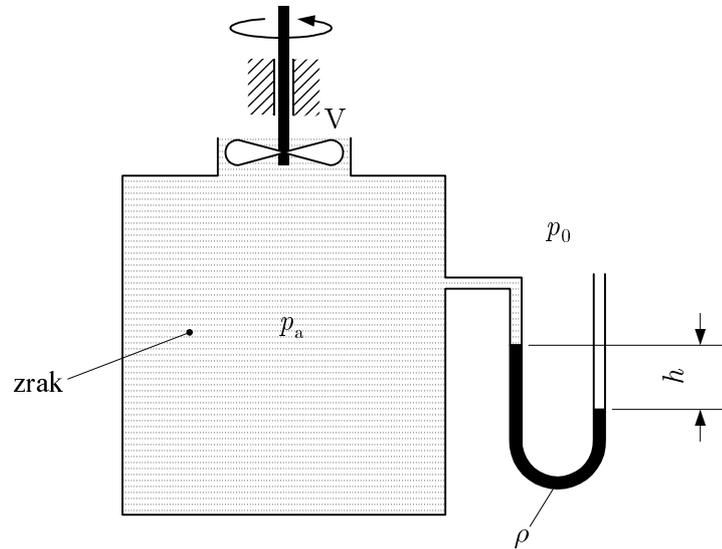
d) med odvedenim in dovedenim delom (močjo) ..... 1 točka

e) $P = Fv = 3 \cdot \frac{4}{2} = 6 \text{ W}$ ..... 1 točka

$$W = Fs = 4 \cdot 3 = 12 \text{ J}$$

A7

V odprtini posode deluje ventilator V. V U-cevi je kapljevina gostote ρ . V okolici je tlak p_0 .

- a) Glede na gladini kapljevine v U-cevi ugotovite in obkrožite pravilno trditev:
 A Ventilator sesa zrak iz posode.
 B Ventilator tlači zrak v posodo.
- b) Napišite enačbo za relativni tlak v posodi v odvisnosti od gostote ρ in višine h .
- c) Napišite enačbo za velikost absolutnega tlaka v posodi.
- d) Napišite enoto tlaka.

Rešitev in navodila za ocenjevanje

- a) Obkrožen odgovor A..... 1 točka
- b) $p_r = -\rho gh$ ..... 1 točka
- c) $p_a = p_0 + p_r (= p_0 - \rho gh)$ ..... 2 točki
- d) Enota za tlak je Pa (paskal) ali bar ali N/mm^2 ..... 1 točka

A8

V mehaniki tekočin je znana enačba:

$$\frac{p}{\rho g} + \frac{v^2}{2g} + z = \text{konst.}$$

a) Napisana enačba pomeni (obkrožite samo en odgovor):

- A vsota tlaka, hitrosti in višine je v opazovanem prerezu cevi konstantna,
- B vsota energijskih višin zaradi tlaka, hitrosti in položaja obravnavanega prereza cevovoda je konstantna,
- C vsota tlaka, hitrosti in dolžine cevovoda je konstantna.

b) Napisano enačbo imenujemo tudi (obkrožite samo en odgovor):

- A Pascalov zakon,
- B Arhimedov zakon,
- C Bernoullijeva enačba,
- D Torricelijeva enačba.

c) Izpeljite enoti za naslednja izraza:

Enota za izraz $\frac{p}{\rho g}$ je: .....

Enota za izraz $\frac{v^2}{2g}$ je: .....

Rešitev in navodila za ocenjevanje

a) Obkrožen odgovor B..... 1 točka

b) Obkrožen odgovor C..... 1 točka

c) $\left[\frac{p}{\rho g} \right] = \frac{[p]}{[\rho][g]} = \frac{\text{Pa}}{\frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \cdot \frac{\text{m}}{\text{s}^2}} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$

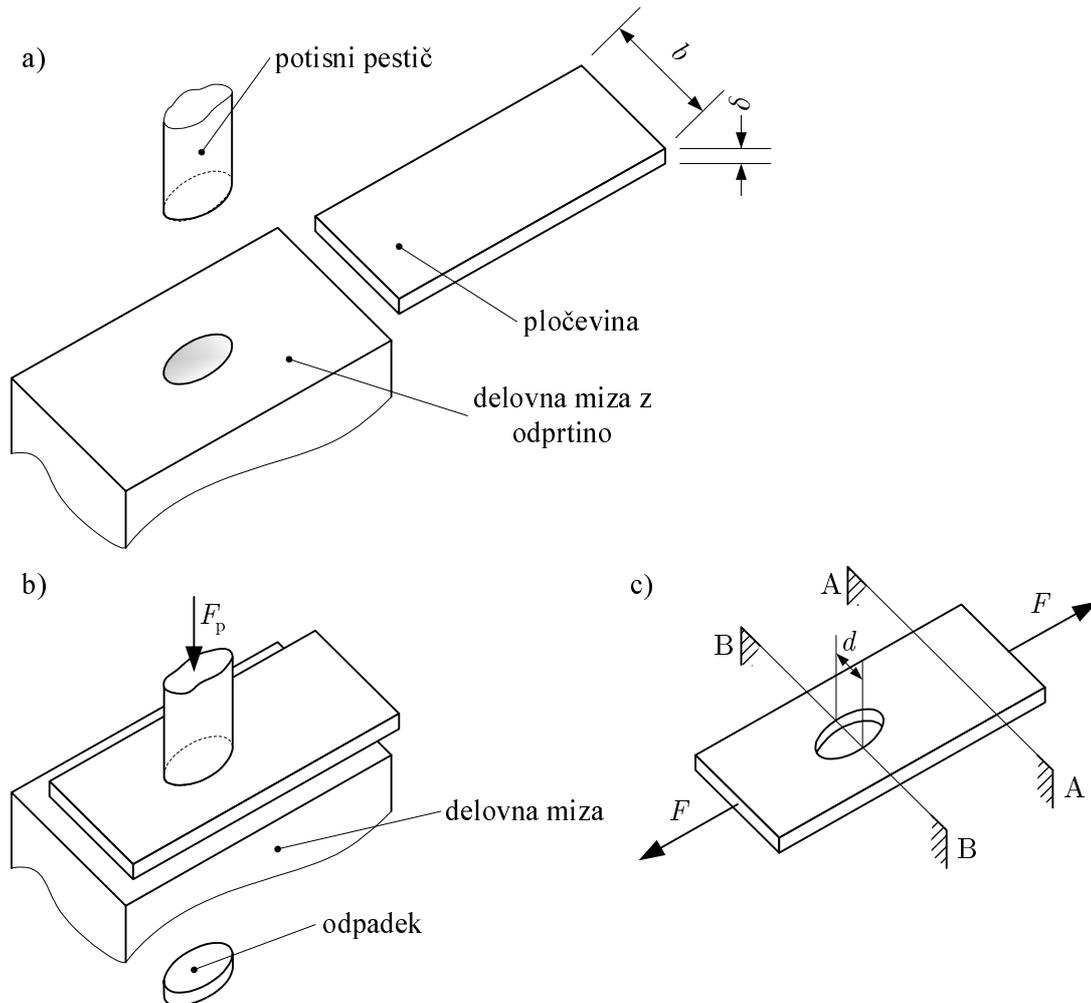
$\frac{\text{Pa}}{\frac{\text{kg}}{\text{m}^3} \cdot \frac{\text{m}}{\text{s}^2}} = \frac{\text{N}}{\text{m}^2} \cdot \frac{\text{m}^3}{\text{kg}} \cdot \frac{\text{s}^2}{\text{m}} = \frac{\text{kg m}}{\text{s}^2 \text{m}^2} \cdot \frac{\text{m}^3}{\text{kg}} \cdot \frac{\text{s}^2}{\text{m}} = \text{m} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$

$\left[\frac{v^2}{2g} \right] = \frac{[v^2]}{[g]} = \frac{[\frac{\text{m}}{\text{s}}]^2}{\frac{\text{m}}{\text{s}^2}} = \frac{\text{m}^2}{\text{s}^2} \cdot \frac{\text{s}^2}{\text{m}} = \text{m} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$

PODROČJE PREVERJANJA B

B1

V pločevini širine $b = 30 \text{ mm}$ in debeline $\delta = 2 \text{ mm}$ moramo izdelati luknjo premera $d = 12 \text{ mm}$. Strižna trdnost pločevine je 410 MPa . Pločevino položimo na delovno mizo z odprtino (skica a), nato pa pločevino prebijemo s potisnim pestičem s silo F_p (skica b). Preluknjano pločevino nato vzdolžno obremenimo s silo $F = 4800 \text{ N}$ (skica c).

Izračunajte:

a) silo F_p , s katero mora delovati potisni pestič, da prebije pločevino;

(7 točk)

b) napetost v potisnem pestiču med prebijanjem;

(4 točke)

c) napetost v prerezu A–A;

(4 točke)

d) napetost v prerezu B–B.

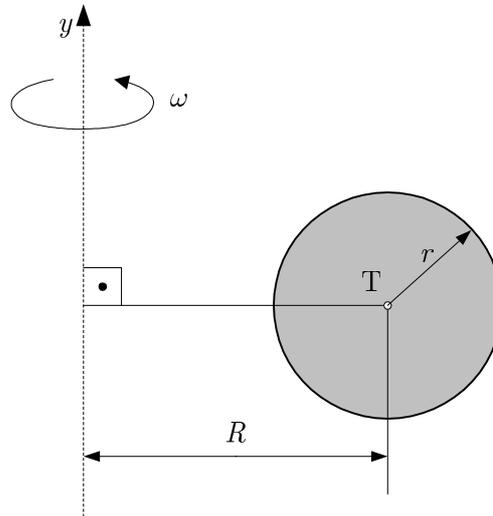
(5 točk)

Rešitev in navodila za ocenjevanje

- a) $A_s = ob \cdot \delta = \pi d \delta = \pi \cdot 12 \cdot 2 = 75,4 \text{ mm}^2$ ..... (3+1) 4 točke
 $\tau_s = \frac{F_p}{A_s} = \tau_M$ ..... 1 točka
 $F_p = A_s \tau_M = 75,4 \cdot 410 = 30913 \text{ N}$ ..... (1+1) 2 točki
- b) $A_p = \frac{\pi d^2}{4} = \frac{\pi \cdot 12^2}{4} = 113 \text{ mm}^2$ ..... (1+1) 2 točki
 $\sigma_p = \frac{F_p}{A_p} = \frac{30913}{113} = 273,3 \text{ MPa}$ ..... (1+1) 2 točki
- c) $A_A = b\delta = 30 \cdot 2 = 60 \text{ mm}^2$ ..... (1+1) 2 točki
 $\sigma_A = \frac{F}{A_A} = \frac{4800}{60} = 80 \text{ MPa}$ ..... (1+1) 2 točki
- d) $A_B = (b - d)\delta = (30 - 12) \cdot 2 = 36 \text{ mm}^2$ ..... (2+1) 3 točke
 $\sigma_A = \frac{F}{A_B} = \frac{4800}{36} = 133,3 \text{ MPa}$ ..... (1+1) 2 točki

B2

Krogla z gostoto $\rho = 8 \text{ kg/dm}^3$ in polmerom $7,5 \text{ cm}$ kroži okrog navpične osi y z vrtilno frekvenco 120 min^{-1} pri oddaljenosti $R = 0,5 \text{ m}$.

Izračunajte:

- obodno hitrost težišča krogle, (7 točk)
- težiščni masni vztrajnostni moment krogle, (8 točk)
- Označite na krogli točko, ki ima najmanjšo obodno hitrost, in to hitrost izračunajte. (5 točk)

Rešitev in navodila za ocenjevanje:

a) Izračun obodne hitrosti težišča krogle:

$$n = 120 \text{ min}^{-1} = \frac{120}{60} = 2 \text{ s}^{-1} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

Ugotovitev, da kandidat razlikuje med n in ω ..... 1 točka

$$\omega = 2\pi n \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$\omega = 2\pi \cdot 2 = 4\pi \text{ s}^{-1} = 12,57 \text{ s}^{-1} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$v = \omega R \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$v = 12,57 \cdot 0,5 = 6,28 \text{ m/s} \dots\dots\dots 2 \text{ točki}$$

b) Izračun težiščnega masnega vztrajnostnega momenta:

$$m = \rho V \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$V = \frac{4}{3} \pi r^3 \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

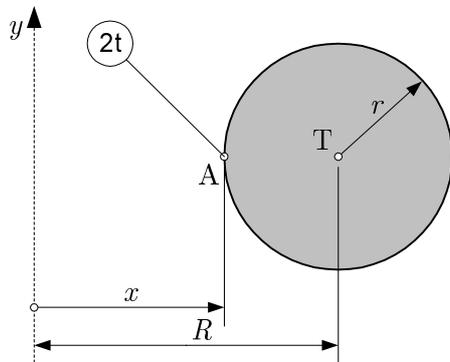
$$V = \frac{4}{3} \pi \cdot 0,75^3 = 1,767 \text{ dm}^3 \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$m = 8 \cdot 1,767 = 14,14 \text{ kg} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$I_T = \frac{2}{5} m r^2 \dots\dots\dots 2 \text{ točki}$$

$$I_T = \frac{2}{5} \cdot 14,14 \cdot 0,075^2 = 0,032 \text{ kgm}^2 \dots\dots\dots 2 \text{ točki}$$

c) Določitev točke z najmanjšo obodno hitrostjo in njen izračun:

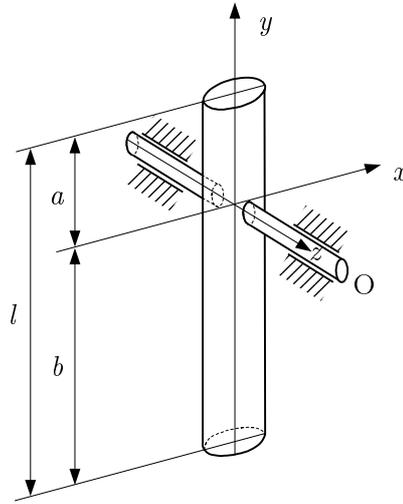
$$x = R - r \dots\dots\dots 2 \text{ točki}$$

$$v_A = \omega x$$

$$v_A = 12,57 \cdot 0,425 = 5,34 \text{ m/s} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

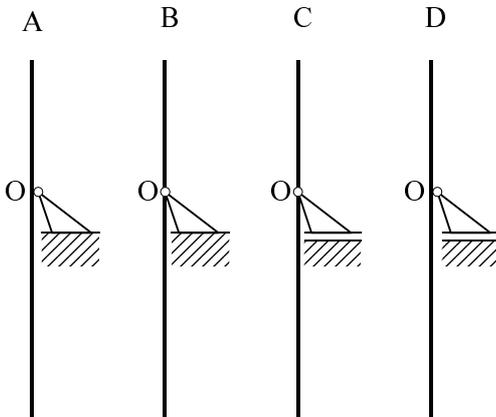
B3

Jeklen drog premera $d = 30 \text{ mm}$ in dolžine $l = 3 \text{ m}$ je vrtljivo pritrjen na osi O, kakor kaže skica.

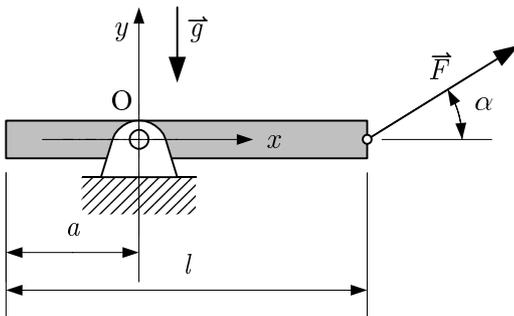
- a) Obravnavani drog in način podpiranja shematično predstavimo na skicah A–D. Obkrožite, katera skica ustreza dejanskemu stanju. Izračunajte težo droga, če je gostota jekla $\rho = 7800 \text{ kg/m}^3$.

(4 točke)

- b) Izračunajte velikost sile $\vec{F}$, pri kateri drog miruje v vodoravnem položaju, če sila deluje pod kotom $\alpha = 25^\circ$ in je $a = 1 \text{ m}$. Nato silo zapišite v vektorski obliki v narisanim koordinatnem sistemu.

(5 točk)

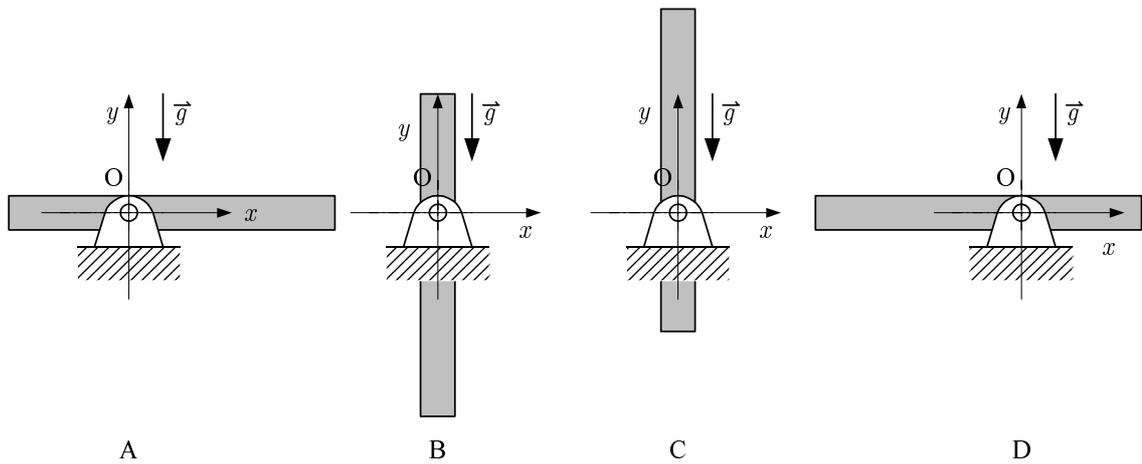

c) Izračunajte masni vztrajnostni moment droga glede na os O.

(4 točke)

d) Drog lahko kroži okoli osi O. Napišite, v katerem položaju ima drog največjo in v katerem najmanjšo potencialno energijo, in nato izračunajte razliko med največjo in najmanjšo potencialno energijo droga.

(4 točke)

Največjo potencialno energijo ima drog v položaju.....

Najmanjšo potencialno energijo ima drog v položaju.....

e) Drog prosto spustimo iz položaja C. Izračunajte, kolikšno kotno hitrost ima drog v položaju B (glejte skico pod vprašanjem d).

(3 točke)

Rešitev in navodila za ocenjevanje

- a) Obkrožena skica A ..... 2 točki

$$F_g = V \rho g = \frac{\pi d^2}{4} l \rho g = \frac{\pi \cdot 0,03^2}{4} \cdot 3 \cdot 7800 \cdot 9,81 = 162,26 \text{ N} \dots\dots\dots (1+1) 2 \text{ točki}$$

- b)
- $\sum M_{iO} = 0 \Rightarrow F_y \cdot 2 - F_g \cdot 0,5 = 0 \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$

$$F_y = \frac{162,26 \cdot 0,5}{2} = 40,57 \text{ N} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$\tan \alpha = \frac{F_y}{F_x} \Rightarrow F_x = \frac{40,57}{\tan 25^\circ} = 87 \text{ N} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$F = \sqrt{F_x^2 + F_y^2} = 96 \text{ N} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$\vec{F} = (87; 40,57) \text{ N} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

- c)
- $J_T = \frac{ml^2}{12} = \frac{162,26 \cdot 3^2}{9,81 \cdot 12} = 12,41 \text{ kg m}^2 \dots\dots\dots (1+1) 2 \text{ točki}$

$$J_O = J_T + me^2 = 12,41 + \frac{162,26}{9,81} 0,5^2 = 16,54 \text{ kg m}^2 \dots\dots\dots (1+1) 2 \text{ točki}$$

- d) Največjo potencialno energijo ima drog v položaju C ..... 1 točka

Najmanjšo potencialno energijo ima drog v položaju B ..... 1 točka

$$\Delta E_p = mg\Delta h = 162,26 \cdot 1 = 162,26 \text{ J} \dots\dots\dots (1+1) 2 \text{ točki}$$

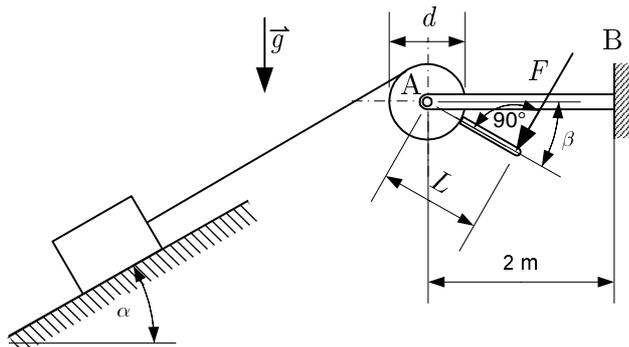
- e)
- $\Delta E_p = \frac{J_O \omega^2}{2} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$

$$\omega = \sqrt{\frac{2\Delta E_p}{J_O}} = \sqrt{\frac{2 \cdot 162,26}{16,54}} = 4,43 \text{ s}^{-1} \dots\dots\dots (1+1) 2 \text{ točki}$$

PODROČJE PREVERJANJA C

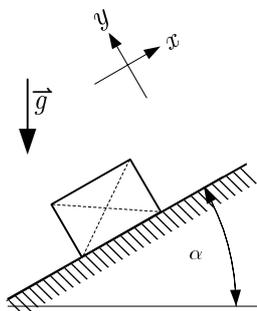
C1

Po strmini z naklonom $\alpha = 35^\circ$ vlečemo breme mase $m = 500$ kg navzgor s stalno hitrostjo $v = 1,8$ km/h. Gibanje bremena vzdržujemo tako, da na ročico vitla delujemo s silo F na razdalji $L = 80$ cm. Premer vitla je $d = 25$ cm. Dinamični količnik trenja med strmino in bremenom je $\mu = 0,15$. Lastno težo vitla in konzole zanemarimo.

- a) Narišite vse zunanje sile, ki delujejo na breme pri gibanju po strmini navzgor, in izračunajte velikost sile v vrvi.

(9 točk)

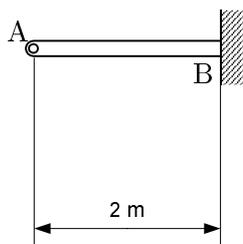

- b) Izračunajte velikost sile F , ki deluje na ročico vitla. Izgube na vitel zanemarite.

(4 točke)

- c) Narišite zunanje sile, ki delujejo na konzolo $\overline{AB}$ v točki A, in reakcije v točki B, ko je ročica vitla v položaju $\beta = 30^\circ$.

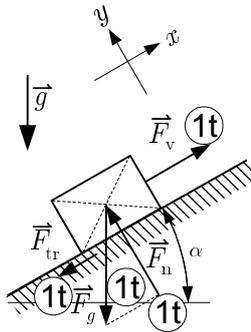
(5 točk)

- d) Izračunajte velikost rezultante sil, ki delujejo na točko A, ko je ročica vitla v položaju $\beta = 30^\circ$. Rezultanto zapišite v vektorski obliki. (5 točk)
- e) Izračunajte potrebno moč in koliko dela moramo vložiti, da se breme na strmini premakne za 10 m navzgor. (4 točke)
- f) Izračunajte izkoristek vlečenja bremena. (3 točke)

Rešitev in navodila za ocenjevanje

a)

..... (1+1+1+1) 4 točke

$$\sum_i F_{ix} = 0; \quad F_v - F_g \sin \alpha - F_{tr} = 0 \quad \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$\sum_i F_{iy} = 0; \quad F_n - F_g \cos \alpha = 0 \quad \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$F_n = F_g \cos \alpha \quad \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

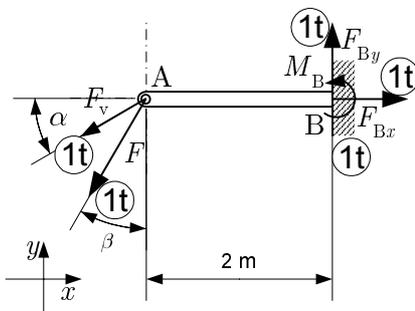
$$F_v = 500 \cdot 9,81 \cdot \sin 35^\circ + 500 \cdot 9,81 \cdot \cos 35^\circ \cdot 0,15 = 3416,1 \text{ N} \quad \dots\dots\dots (1+1) 2 \text{ točki}$$

b) $\sum M_{iA} = 0 \quad \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$

$$F_v \frac{d}{2} - FL = 0 \quad \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$F = \frac{F_v d}{2L} = \frac{3416,1 \cdot 25}{2 \cdot 80} = 533,8 \text{ N} \quad \dots\dots\dots (1+1) 2 \text{ točki}$$

c)

..... 5 točk

d)

$$F_{Ax} = -F_v \cos \alpha - F \sin \beta =$$

$$= -3416,1 \cdot \cos 35^\circ - 533,8 \cdot \sin 30^\circ = -3065,2 \text{ N} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$F_{Ay} = -F_v \sin \alpha - F \cos \beta =$$

$$= -3416,1 \cdot \sin 35^\circ - 533,8 \cdot \cos 30^\circ = -2421,7 \text{ N} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$F_A = \sqrt{3065,2^2 + 2421,7^2} = 3906,4 \text{ N} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$\vec{F}_A = (-3065,2 \text{ N}; -2421,7 \text{ N}) \dots\dots\dots 2 \text{ točki}$$

$$\text{e) } P = F_v v = 3416,1 \cdot \frac{1,8}{3,6} = 1708,05 \text{ W} \dots\dots\dots (1+1) 2 \text{ točki}$$

$$W = F_v s = 3416,1 \cdot 10 = 34161 \text{ J} \dots\dots\dots (1+1) 2 \text{ točki}$$

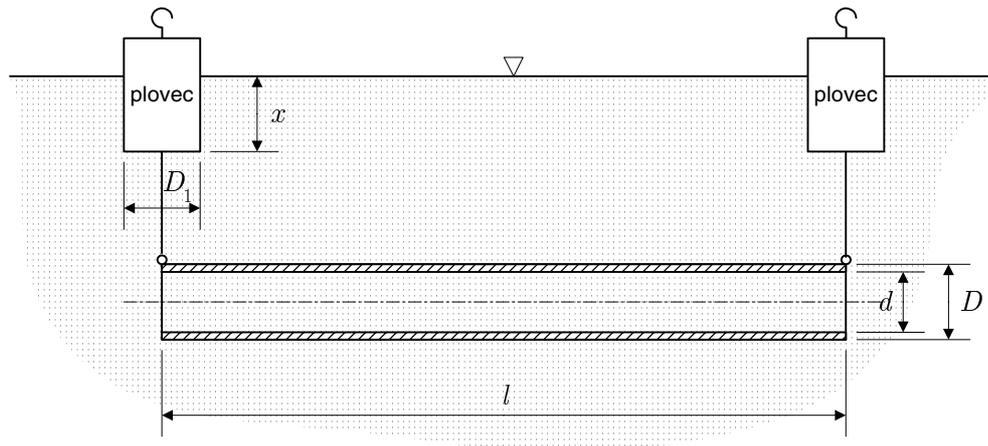
$$\text{f) } \eta = \frac{W_g}{W} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$W_g = (F_g \sin \alpha) s = 500 \cdot 9,81 \cdot \sin 35^\circ \cdot 10 = 28134 \text{ J} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$\eta = \frac{28134}{34161} = 0,82 = 82 \% \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

C2

Jekleno cev, ki je na vsakem koncu obešena na pokončen valjasti plovec s premerom $D_1 = 1$ m in maso $m_1 = 100$ kg, z dvigalom spustijo v vodo. Dolžina cevi je $l = 25$ m, zunanji premer cevi $D = 200$ mm, notranji premer cevi $d = 180$ mm, gostota jekla pa $7,8 \text{ kg/dm}^3$.

- Izračunajte težo cevi. (5 točk)
- Določite maksimalno upogibno napetost v cevi, ko je cev (v horizontalni legi) še v zraku. (8 točk)
- Narišite sile, ki delujejo na cev, ko je že potopljena, in sile, ki delujejo na plovec. (4 točke)
- Izračunajte silo, s katero mora plovec držati cev navzgor. Gostota vode je 1000 kg/m^3 . (5 točk)
- Izračunajte, za koliko je pri tem plovec potopljen. (Lastno težo vrvi in vzgon nanjo zanemarite.) (8 točk)

Rešitev in navodila za ocenjevanje:

a) Teža cevi:

$$F_g = mg = \rho Vg \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

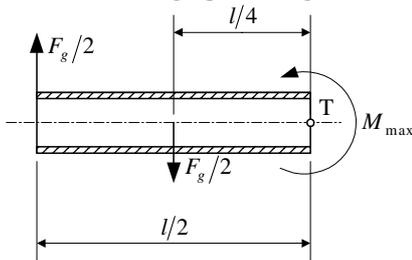
$$V = \frac{\pi}{4}(D^2 - d^2)l \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$V = \frac{\pi}{4} \cdot (2^2 - 1,8^2) \cdot 250 = 149,2 \text{ dm}^3 \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$m = 7,8 \cdot 149,2 = 1164 \text{ kg} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$F_g = 1164 \cdot 9,81 = 11418 \text{ N} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

b) Maksimalna upogibna napetost v cevi:

..... 1 točka

$$\sum M_T = 0$$

$$M_{\max} + \frac{F_g}{2} \frac{l}{4} - \frac{F_g}{2} \frac{l}{2} = 0 \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$M_{\max} = \frac{F_g l}{4} - \frac{F_g l}{8}$$

$$M_{\max} = \frac{F_g l}{8} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$M_{\max} = \frac{11418 \cdot 25}{8} = 35681 \text{ Nm} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

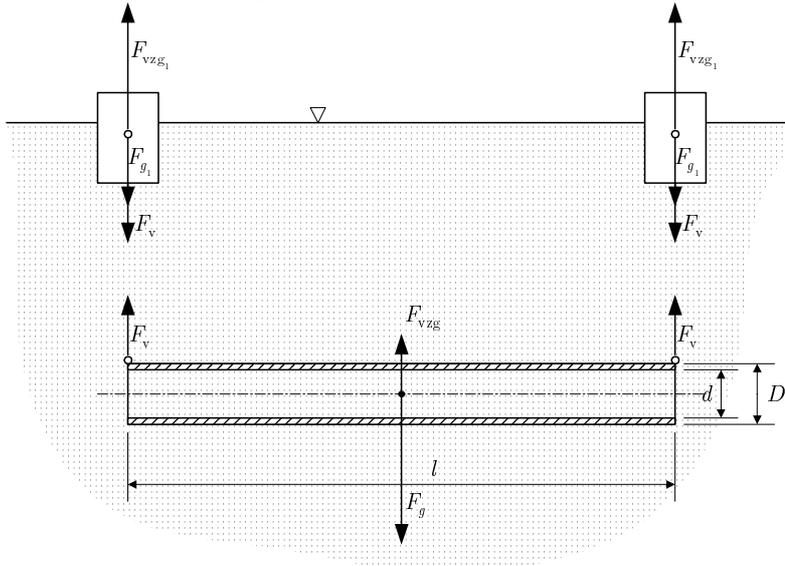
$$\sigma_{\max} = \frac{M_{\max}}{W} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$W = \frac{\pi}{32} \frac{D^4 - d^4}{D} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$W = \frac{\pi}{32} \cdot \frac{20^4 - 18^4}{20} = 270,1 \text{ cm}^3 \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$\sigma_{\max} = \frac{35681 \cdot 10^3}{270,1 \cdot 10^3} = 132 \frac{\text{N}}{\text{mm}^2} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

c) Sile na cev in sile na plovec:

.....4 točka

d) Sila, s katero plovec drži cev:

$$\sum F_{iy} = 0$$

$$F_g - F_{vzgs} - 2F_v = 0 \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$F_v = \frac{F_g - F_{vzgs}}{2} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$F_{vzgs} = \rho_v V g \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$F_{vzgs} = 1000 \cdot 0,1492 \cdot 9,81 = 1463,6 \text{ N} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$F_v = \frac{11418 - 1463,6}{2} = 4977,2 \text{ N} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

e) Ravnotežje plovca:

$$\sum F_{iy} = 0$$

$$F_{vzgs_1} - F_{g_1} - F_v = 0 \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$F_{vzgs_1} = F_{g_1} + F_v \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$F_{g_1} = m_1 g$$

$$F_{g_1} = 100 \cdot 9,81 = 981 \text{ N} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$F_{vzgs_1} = 981 + 4977,2 = 5958,2 \text{ N} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$F_{vzgs_1} = \rho_k g V$$

$$F_{vzgs_1} = \rho_k g \frac{\pi D_1^2}{4} x \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$

$$x = \frac{4 \cdot F_{vzgs_1}}{\rho_k g \pi D_1^2} \dots\dots\dots 2 \text{ točki}$$

$$x = \frac{4 \cdot 5958,2}{1000 \cdot 9,81 \cdot \pi \cdot 1^2} = 0,77 \text{ m} \dots\dots\dots 1 \text{ točka}$$